

ת"פ 5264/11/13 - מדינת ישראל נגד מ. מ. ג'יסר אל זרקא, מוראד עמאש, ארכאן זרד

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 5264-11-13 מדינת ישראל נ' מ. מ. ג'יסר אל זרקא ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמים
1. מ. מ. ג'יסר אל זרקא
2. מוראד עמאש
3. ארכאן זרד

החלטה בעניינו של נאשם 3
מונחת בפני בקשת נאשם 3 שלא להשיב לאשמה.

רקע

ביום 4.11.13 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום המייחס להם עבירות של איסור זיהום מים (ריבוי מקרים) לפי חוק המים, התשי"ט-1959 (**להלן: "חוק המים"**), מניעת ריח (ריבוי מקרים) לפי החוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961 (**להלן: "החוק למניעת מפגעים"**) ועבירות נוספות לפי חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984 (**להלן: "חוק שמירת הנקיון"**). במסגרת העבירות על חוק שמירת הנקיון מיוחסת לנאשמים 2 ו-3, בין השאר, גם עבירה של הפרת נושא משרה.

בכתב האישום שהוגש מטעם יחידת התביעות של המשרד להגנת הסביבה נטען כי במהלך התקופה שבין חודש אוגוסט 2007 לחודש פברואר 2009, נאשמת 1 שהינה המועצה המקומית המחזיקה במערכות הביוב שבשטח שיפוט האזורי ואחריות להן, הזרימה שפכים גולמיים ממערכת הולכת השפכים שלה אל נחל עדה ובכך גרמה לסיכון בריאות הציבור, כמו גם לעכירות מי הנחל ולסיכון חיי בעלי החיים הנמצאים במימיו. מעשים אלה, כך לטענת המאשימה, גרמו גם לריחות צחנה האופייניים לביוב. עוד טוענת המאשימה כי במסגרת שימוע שהתקיים לנאשמת 1 ביום 13.1.08, בו נכח נאשם 2 אשר כיהן באותה עת כראש המועצה המקומית, נדרשה נאשמת 1, בין היתר, לסגור את מוצא החירום לנחל עדה, לבצע תחזוקה ברמה גבוהה של מערכת הביוב ולהפעיל מערכת התראה על תקלות המחוברת ומקוונת באופן מקוון גם לנאשם 2. זאת לאחר שמכתבי התראה שנשלחו אל שני הנאשמים הללו בדבר ביצוע עבירות על חוק המים מצדם, לא הועילו. המאשימה טוענת כי היא הוסיפה ופנתה אל הנאשמים באמצעות מהנדס המועצה ואולם חרף כל הפניות שנשלחו אליה והשימוע שהתקיים כאמור, לא עשו הנאשמים ובהם גם נאשם 3 אשר כיהן באותה עת כמנהל

מחלקת ההנדסה במועצה ובהמשך גם כמנהל מחלקת שפ"ע, את כל שניתן היה לעשות לשם מניעת השלכת הפסולת והלכלוך ברשות הרבים ולא נקטו באמצעים הדרושים לשם הפסקת הגלישות לנחל. המאשימה טוענת כי במעשיהם המתוארים לעיל, הפרו נאשמים 2 ו-3 את חובתם כנושאי משרה בנאשמת 1 לפקח ולעשות ככל הניתן למנוע היווצרות וגרימת זיהום אויר חמור על ידה.

לאחר מספר דחיות של מועד הקראת כתב האישום הן לשם הגשת בקשה לעיכוב הליכים ליועץ המשפטי לממשלה והן על מנת שיתאפשר להם לבוא בדברים עם המאשימה, העלו הנאשמים טענות מקדמיות של התיישנות העבירות לפי חוק שמירת הנקיין, שיהיו גדול בהגשת כתב האישום בשל הליך חקירה שנמשך שנים רבות וחוסר שוויון ואפליה בעניינו של נאשם 2.

טענות אלה נדחו על ידי בהחלטת מיום 23.10.14 ומאז ועד כה נשמעה פרשת התביעה.

בישיבת ההוכחות האחרונה שהתקיימה ביום 1.5.16 ומיד לאחר הכרזת ב"כ המאשימה כי אלו עדיו, הצהיר ב"כ נאשם 3 על כוונתו לטעון טענה של "אין להשיב לאשמה" וסיכומי הצדדים בנושא זה הוגשו בכתב.

הטענה ונימוקה

במסגרת בקשתו לפטור את נאשם 3 מלהשיב לאשמה ולזכותו מן העבירות המיוחסות לו כבר בשלב זה, טוען בא כוחו כי:

- ראיות המאשימה כולן, לא רק שאין מצביעות על אחריותו של נאשם זה לאירועים נשוא כתב האישום אלא שיש בהן כדי להצביע באופן חד משמעי על אי מעורבותו בהם.
- סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית) תשנ"ב-1991 קובע כי עבודות האחזקה ברשות המקומית הינן בסמכותו המקצועית ובתחום אחריותו של מהנדס המועצה ובמקרה זה של מר יעקב ג'רבאן אשר העיד כי הוא לא ויתר על אף אחת מסמכויותיו גם לאחר מינויו של נאשם 3 לתפקיד מנהל מחלקת ההנדסה.
- כל עדי התביעה טענו בעדויותיהם כי מהנדס המועצה מר ג'רבאן היה זה שהיווה עבורם כתובת לכל ענייני הביוב.
- המהנדס מר יעקב ג'רבאן טען בעדותו בבית המשפט כי הוא לא היה כפוף לנאשם 3 בעוד שהמפקח מר רמי פלג טען כי הלה טען בפניו בחקירתו כי "נאשם 3 היה המנהל שלו".
- המאשימה התעלמה ובמקרה הטוב עצמה את עיניה מאחריותו של מהנדס המועצה שהיה העד היחיד אשר ניסה להפליל את נאשם 3 בכדי להרחיק את עצמו מן האחריות למעשים ו/או המחדלים הנטענים בכתב האישום.

תשובת המאשימה

בעמידתה על משמעות הטענה של "אין להשיב לאשמה", טוענת המאשימה כי נכון לשלב הזה היא הניחה בפני בית המשפט תשתית בסיסית לכאורית להוכחת אשמתו של נאשם 3 אשר היה אחראי מתוקף תפקידו כמנהל מחלקת שפ"ע, על תחזוקת ושיפור מערכת הביוב במועצה.

לשיטת המאשימה, העובדה שעדי התביעה לא פנו אל נאשם 3 וחלקם אף לא הכירו אותו, איננה פוטרת אותו מן האחריות המיוחסת לו ואף יש בה כדי ללמד על כך שלמרות שחובתו היתה לפעול לתחזוקת ושיפור תשתיות הביוב של המועצה, הוא לא עשה דבר בעניין זה וזו גם הסיבה לכך שהגורמים השונים כלל לא הכירוהו.

דין והכרעה

סעיף 158 לחוק סדר הדין פלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982, קובע כי:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את

הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את

דברו בעניין...".

ככלל, חובתה של המאשימה היא להניח בפני בית המשפט ראיות להוכחת האשמה המיוחסת לנאשם. מקום בו לא עמדה המאשימה בחובה זו ולא הביאה ראיות שיש בהן על פניהן כדי לבסס הרשעה, לא תקום חובתו של נאשם להשיב לאשמה. בבחינת ראיות המאשימה בהקשר זה די בכך שבית המשפט ישתכנע כי קיימות ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום. בשלב זה, אין הוא נדרש להכריע בשאלת דיות הראיות וגם או במידת מהימנותן וכן אין הוא בודק האם המאשימה הוכיחה קיומן של ראיות סיוע או דבר לחיזוק, מקום בו נדרשות כאלה. על בית המשפט לשקול האם - בהנחה שיינתן בעדויות שנשמעו ובראיות שהוצגו מלוא האמון ומלוא המשקל הראייתי - יהא מקום להרשיע את הנאשם. לעניין זה ר' דברי כב' השופט שמגר (כתוארו אז), בע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון ואחרים:

"בית-המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה

אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה

שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לעניין זה אין משמען

כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי

בית-המשפט העליון, ב-ע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה

מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל

מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם... לא בשלב זה על בית-המשפט לבחון

את משקלן של הראיות ואת מהימנותם של העדים שהביאו ראיות אלה.

מה שעליו לבחון הוא אם ישנה ראייה או לאו, ובמילים, 'ראייה כלשהיא'

אינני מתכוון לקורטוב (allitnics) של ראייה, אם בית המשפט סבור כי יש ראיות

על נקודות חשובות אלה או אחרות, הרי תיקרא ההגנה להשיב."

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים על רקע העדויות ששמעתי והראיות שהונחו בפני עד כה, הנני מחליטה לדחות את בקשת נאשם 3 לפטרו מלהשיב לאשמה ומחייבת אותו לעשות כן.

ואלה הם נימוקי:

· בהודעתו מיום 27.4.09 - ת/15 אמר נאשם 3: "אני עבדתי עוזר מהנדס המועצה שנתיים בערך מ-2002 עד סוף 2003 בערך. אחרי זה, כשמונה ראש מועצה חדש התמניתי למנהל מחלקת הנדסה בשנת 2004, עם הגבלת סמכויות וחלוקה של הגדרת תפקידים ביני לבין מהנדס המועצה מר יעקב ג'רבאן שראה בזה פגיעה אישית ובלתי מתקבלת מבחינתו והוא לא שיתף איתי פעולה כל התקופה, בגלל זה היה הפרדת סמכויות... אני הייתי אחראי על מחלקת מים בלבד... כמו כן עבדתי במחלקת הנדסה למרות שאני מנהל מחלקת הנדסה עבדתי כעוזר למהנדס המועצה בבדיקת תכניות בניה ואחזקה שוטפת של בזק, חברת חשמל ומבני ציבור... בקשר לנושא הביוב זה היה טיפול של התברואן, אני מדגיש המערכת שבתוך הכפר. התברואן הוא איאד ג'ורבאן. אם היתה סתימה בתוך הכפר הוא היה מודיע לי ומבקש שאשלח את עובדי האחזקה ואני הייתי שולח. בקשר לתחנות הסניקה וצינור המוצא לנחל שאני לא יודע איפה הוא בכלל, בהגדרות התפקידים מהנדס המועצה הוא זה שהיה אחראי... הוא היה מטפל בעניין, אני לא נגעתי בדבר הזה בכלל, זה לא היה מסמכותי. היה כמה נסיונות של ראש המועצה להעביר את הסמכות הנ"ל אלי ובקש מיעקב ג'רבאן להעביר אלי את המפתחות של תחנות השאיבה... ללא הועיל...".

· מר יעקב ג'רבאן אשר אישר כי מינויו של נאשם 3 למנהל המחלקה פגע בתפקודו שכן הוא שימש עד אז כעוזרו, טען בעדותו בבית המשפט כי פנה אל ראש המועצה דאז, נאשם 2, כדי להבין ממנו "מה הוא בדיוק תפקידו" של נאשם 3 וכי "יכול להיות שהתברואן איאד היה כפוף לו" (ר' בעמ' 163 לפרוטוקול). בתאריך 1.1.08 פנה מר ג'רבאן אל ראש המועצה נאשם 2 במכתב - ת/36 בו טען כי אין ביכולתו להמשיך להיות אחראי לתפעולה התפקיד של מערכת הביוב וכי הוא ממליץ להעביר את האחריות בעניין זה אל מחלקת התחזוקה במועצה, אשר לדעתו צריכה להיות אחראית גם על תשתיות הביוב ביישוב.

· בהודעתו מיום 14.5.09 - ת/13, טען נאשם 2 כי מר יעקב ג'רבאן היה האחראי לכל נושא הביוב מול החברה המתחזקת וכי עם מינויו של נאשם 3 כמנהל מחלקת ההנדסה הוטלה עליו האחריות המלאה על מח' התחזוקה והתברואה אך לא על אחזקת תחנות השאיבה שנותרה בתחום אחריותו של מר ג'רבאן והכל בשל התנגדותו של הלה למינוי הנ"ל של נאשם 3.

במצב דברים זה, משהאחריות המיוחסת לנאשם 3 בכתב אישום נעוצה בהיותו מנהל מחלקת ההנדסה בתקופה הרלבנטית והוא מואשם באי נקיטת אמצעים למניעת גלישת הביוב ובכך שפעל בניגוד לחובתו לפקח ולנקוט בכל

האמצעים הסבירים כדי למנעה, ומשנושא חלוקת התפקידים ותחומי האחריות בעניין הרלבנטי לא התברר במסגרת פרשת התביעה עד תום, דעתי היא כי הונחה בפני מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן המאשימה לנאשם 3. לטעמי, על האחרון להשיב לטענות המאשימה ולהסביר מדוע לא פעל כאמור וכל זאת, כך להזכיר, מבלי שאני נדרשת בשלב זה לקביעת מהימנות כלשהי בנוגע לגרסאות עדי התביעה שהעידו בפני.

התוצאה היא אם כן, שהבקשה נדחית.

14

פרשת ההגנה תישמע במועד שנקבע לכך - 30.6.16 החל מהשעה 10:00.

המזכירות תמציא ההחלטה לב"כ הצדדים בפקס.

ניתנה היום, י"ב סיוון תשע"ו, 18 יוני 2016, בהעדר הצדדים.